

گروه ادبیات آذربایجان شرقی

سوالات تشریحی

۱- سبک را تعریف کنید؟

۲- چرا به تعداد شاعران و نویسندگان جهان، سبک وجود دارد؟

۳- ارسطو بر چه اساسی به طبقه بندی سبک‌های زیر پرداخته است؟

الف) سبک عامیانه و سبک عالمانه:.....

ب) سبک عرفانی و سبک حماسی:.....

۴- محمدتقی بهار برای شعر فارسی چند نوع سبک قائل است؟ به ترتیب زمانی نام ببرید.

۵- نثر فنی در طبقه بندی استاد بهار مربوط به کدام دوره تاریخی است؟

۶- معیار استاد بهار در طبقه بندی سبک نثر فارسی چیست؟ به ترتیب نام ببرید.

۷- چرا سبک خراسانی را سبک سامانی هم نامیده‌اند؟

۸- سه مورد از شعرای معروف سبک خراسانی را نام ببرید.

۹- چرا سبک دوره سلجوقی را باید «بینابین» نام نهاد؟

۱۰- دو مورد از ویژگی‌های زبانی سبک خراسانی را در شعر زیر پیدا کنید و بنویسید.

مرد مرادی نه همانا که مُرد مرگ چنین خواجه نه کاری است خُرد
جان گرامی به پدر باز داد کالبد تیره به مادر سپرد

۱۱- دو مورد از ویژگی‌های ادبی سبک خراسانی را بنویسید.

۱۲- دو مورد از ویژگی‌های فکری متن زیر را بنویسید؟

نوروز روزگار نشاط است و خرمی پوشیده ابر دشت به دیبای ارمنی
خیل بهار خیمه به صحرا برون زند واجب کند که خیمه به صحرا برون زنی

۱۳- نثر دوره سامانی چه تفاوتی با نثر دوره غزنوی و سلجوقی دارد؟

۱۴- ویژگی‌های نثر دوره سامانی را بنویسید.

۱۵- نثر دوره غزنوی و سلجوقی چه ویژگی‌هایی دارد؟ نام ببرید.

۱۶- متن زیر مربوط به کدام دوره نثر فارسی است؟ برای اثبات پاسخ خود دلیل بیاورید.

واین مرد بزرگ و دبیر کافی، به نشاط قلم درنهاد. تا نزدیک نماز پیشین، از این مهمات فارغ شده بود و خيلتاشان و سوار را گسیل کرده. پس رقعتی، نبشت به امیر و هرچه کرده بود باز نمود و مرا داد.

سوالات کوتاه جواب

۱- شیوه بیان هر نویسنده یا شاعر را چه می‌گویند؟

۲- از دیدگاه ارسطو طبقه بندی سبک به دوره غزنوی و مشروطه بر چه مبنایی است؟

۳- نام دیگر سبک خراسانی چیست؟

۴- تاریخ بیهقی به کدام دوره نثر فارسی مربوط می‌شود؟

۵- قالب عمده شعر سبک خراسانی چیست؟

سوالات تستی

۱- شیوه خاص یک اثر یا آثار ادبی راگویند.

الف) سبک شعر (ب) سبک نثر (ج) سبک (د) سبک شخصی

۲- همه گزینه‌ها بجز گزینه با توجه به ملاک‌های طبقه بندی ارسطو از سبک درست است.

الف) براساس نام شاعر یا نویسنده (ب) براساس زمان و دوره اثر

ج) براساس موضوع و نوع (د) براساس اوضاع سیاسی

۳- کدام گزینه در طبقه بندی استاد بهار از سبک شعر نیامده است؟

الف) سبک ترکستانی (ب) سبک بازگشت (ج) سبک عراقی (د) سبک سامانی

۴- کدام یک از ویژگی‌های زیر از ویژگی‌های زبانی سبک خراسانی نیست؟

الف) سادگی زبان شعر (ب) کم بودن لغات عربی (ج) سادگی ردیف و قافیه (د) کهنه بودن لغات

۵- همه شعرا بجز از شاعران سبک خراسانی است.

الف) رودکی (ب) فردوسی (ج) ناصر خسرو (د) سعدی

سوال جور کردنی

۱- گزینه مربوط به ستون الف را از ستون ب انتخاب کنید و به یکدیگر وصل کنید.

ستون الف	ستون ب
براساس نام شاعر یا نویسنده	سبک عرفانی و سبک حماسی
براساس قلمرو دانشی	سبک فردوسی و سبک بیهقی
براساس موضوع و نوع	سبک آذربایجانی و سبک خراسانی
	سبک علمی و سبک ادبی

پاسخ سوالات تشریحی درس هفتم فنون دهم

۱- سبک : شیوه خاص یک اثر یا آثار ادبی است.

۲- زیرا شیوه بیان هر نویسنده یا شاعر سبک شخصی است.

۳- الف) به تناسب مخاطب (ب) بر اساس موضوع و نوع

۴- شش نوع سبک به ترتیب : (۱) سبک خراسانی یا ترکستانی ، (۲) سبک عراقی ، (۳) سبک هندی ، (۴) دوره بازگشت ، (۵) دوره مشروطه ، ۶- دوره معاصر

۵- دوره سلجوقی دوم و خوارزمشاهیان

۶- دوره‌های تاریخی

۷- به علت آن که اوج آن در زمان سامانیان بوده است.

۸- فردوسی، رودکی، ناصر خسرو .

۹- زیرا ویژگی‌های سبک عراقی نیز در آن به چشم می‌خورد.

۱۰- سادگی زبان شعر، کم بودن لغات عربی .

۱۱- به کارگیری تشبیهات حسی در توصیف - سادگی قافیه و ردیف .

۱۲- روح شادی و نشاط و خوش باشی - واقع گرایی شعر.

۱۳- در نثر دوره سامانی ایجاز در لفظ و معناست ولی در دوره غزنوی و سلجوقی اطناب وجود دارد. جملات در دوره سامانی کوتاه است ولی در دوره غزنوی و سلجوقی به طولانی بودن جملات برمی‌خوریم. لغات عربی در دوره سامانی کم است ولی در دوره غزنوی و سلجوقی با افزایش کاربرد لغات عربی مواجهیم.

۱۴- ایجاز و اختصار در لفظ و معنی - تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی - کوتاهی جملات - لغات کم کاربرد فارسی در مقایسه با دوره‌های بعد - بهره‌گیری کمتر از لغات عربی - افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بر جمع عربی.

۱۵- اطناب - تمثیل و استناد به آیات، احادیث و اشعار - حذف افعال به قرینه - افزایش کاربرد لغات عربی

۱۶- دوره غزنوی و سلجوقی - داشتن لغات عربی و حذف فعل به قرینه.

پاسخ سوالات کوتاه جوابی

- ۱- سبک شخصی
۲- براساس زمان و دوره اثر
۳- سبک سامانی
۴- دوره غزنوی
۵- قصیده

پاسخ سوالات تستی

- ۱- ج
۲- د
۳- د
۴- ج
۵- د

پاسخ سوال جور کردنی :

براساس نام شاعر و نویسنده = سبک فردوسی و سبک بیهقی

براساس قلمرو دانشی = سبک علمی و سبک ادبی

براساس موضوع و نوع = سبک عرفانی و سبک حماسی

پاسخ خودارزیابی:

۱- الف: استفاده از آرایه‌های ادبی در حد اعتدال است. در بیت اول و دوم دندان خود را به چراغ و سیم و دُرّ و مرجان و ستاره سحری و قطره باران تشبیه کرده است. تشبیهات کاملاً حسی است. غم و طرب تضاد دارد مراعات نظیر در عصا و انبان. سادگی ردیف و قافیه